

El document del mes de febrer de l'AMR

número 02/2013

L'actualitat de les prospeccions petrolíferes: Lliurona 1900

Les prospeccions petrolíferes l'any 1900

H. S. Miguel Coll

Llurona 15 Agosto 1900.

*Muy Sr. mio y dueño: Recibida la suya y en
contestación le digo que la manera en que se ha
encontrado indicios de petróleo que le indicaba
en mi anterior se como sigue; me colono de
la Clopera dijo al molino del Caritz habia
visto en algun punto indicios de petróleo,
al subir el Sr. Duran al Moli se lo dijeron,
envio á buscar á un colono, los dos fueron
á hacer un reconocimiento en el punto
cerca de Manol por el mismo arroyo que
baja del Moli mas abajo del punto que
habian visto los Italianos y dista unos
20 pasos del termino del Sr. Falgas, yo he pa-
sado á mirarlo y me parece no hay lo que
requieren pero a cosa que á dentro uno puede
haber lo que valdrá, el otro punto en que
tambien han encontrado los mismos*

Dades arxivístiques del document

CAT AMR 12 2 2.12 15.08.1900 UI21 (Arxiu Patrimonial de la Família Coll de Roses), sèrie 2.12. Correspondència, carta de 15 d'agost de 1900, sense títol. Castellà.

Història arxivística

La família Coll féu donació de l'arxiu familiar l'any 1996, moment en què ingressà a l'AMR i fou sotmès a diferents operacions de tractament tècnic arxivístic en els anys successius. En concret, la documentació en paper fou tractada pel personal de l'AMR i l'any 2000 per la historiadora Rosa Lluch, que en féu una classificació provisional. Tanmateix, han estat nombroses les vicissituds anteriors d'aquesta documentació patrimonial, generada des del segle XIII. Fonamentalment, cal destacar que l'enllaç matrimonial, a mitjan segle XIX, de Benet Coll Custou, de Roses, amb Verònica Caritg, de Lliurona, permeté la unió de dos grans patrimonis agrícoles i, conseqüentment, dels seus respectius arxius.

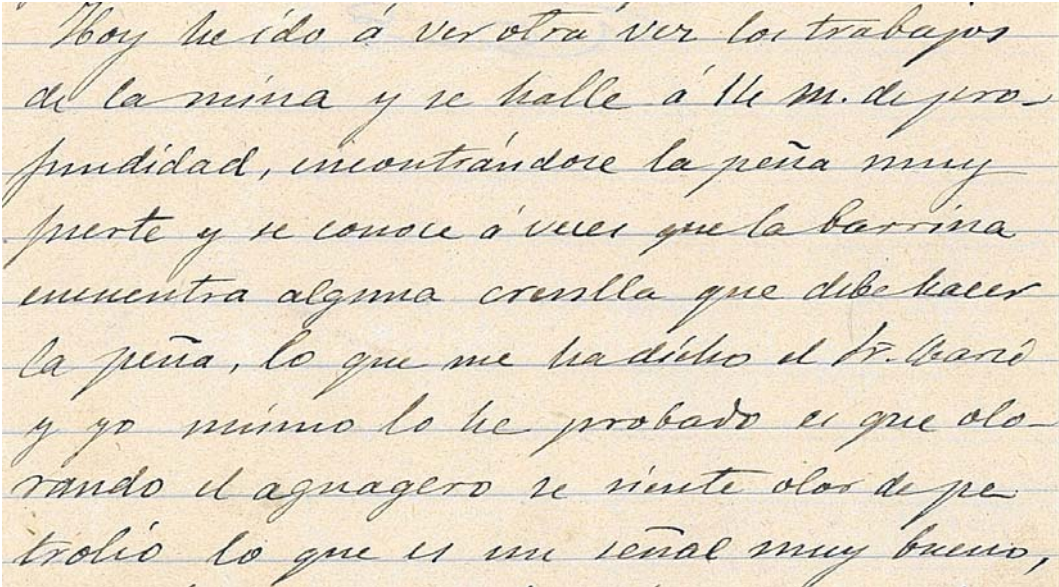
Contingut

El document que presentem aquest mes és una carta de Josep Abel, procurador a Lliurona dels afers agrícoles de Miquel Coll Caritg, en la qual informa dels assumptes quotidians de la gestió dels diversos masos que tenia la família Coll de Roses. Tanmateix, aquesta missiva era una mica diferent a la resta de la correspondència que havia de redactar habitualment Josep Abel: havia d'informar sobre els indicis de petroli que el masover del mas Clopera havia trobat a tocar l'indret del Molí del Caritg.

Context històric

L'actualitat ha posat de moda la pràctica del "fracking" a les comarques gironines, tant les costaneres com les d'interior, i l'avidesa de les empreses petrolieres per foradar el fons marí a la recerca de bosses del preuat cru. Tanmateix, la documentació d'arxiu permet comprovar com l'extracció petroliera té molts anys d'història. A l'AMR hi ha documentació que fa referència a prospeccions petrolieres a la zona de Bassegoda impulsades per un insigne rosinc, en una data tan reculada com l'any 1900. Ja aleshores la necessitat d'obtenir noves rendes de la terra empenyé els propietaris agraris a experimentar noves vies d'ingressos. El rosinc Miquel Coll Caritg en fou, precisament, un precursor destacat, de la mateixa manera que ho havia estat en la introducció de peus americans després del desastre de la fil·loxera.

La mina de petroli que s'explorà s'anomenava *Carmen*. S'hi efectuaren prospeccions l'any 1902, que foren puntualment reportades per Josep Abel, l'home de confiança de Miquel Coll Caritg. El 30 de setembre, per exemple, informava que *"fui a ver los trabajos de las minas de petroli [sic] y se hallaban á 8 metros de profundidad, mostrando el terreno una vez flojo y otra fuerte. Hoy he vuelto allí y están á 10 ms y ½ de profundidad, mostrando una peña muy fuerte sin señales por ahora de ningún líquido..."*. Es perforà, almenys, fins als 42 metres de profunditat i de petroli se'n trobà, a jutjar per les olors que se sentien:

Hoy he ido á ver otra vez los trabajos de la mina y se halla á 14 m. de profundidad, encontrándose la peña muy fuerte y se conoce á veces que la barrina encuentra alguna cressla que debe hacer la peña, lo que me ha dicho el Sr. Baró y yo mismo lo he probado es que olorando el aguagero se viene olor de petrolio lo que es un señal muy bueno,

Encara els anys 1925 i 1926, Joaquim Coll de Cendra, fill de Miquel Coll Caritg, i Josep Maria Falgàs i de Ciurana, advocat i veí de propietats a Bassegoda, gestionaven aquesta mina.

Més info

Josep Maria Barris Ruset, Lluís Buscató Somoza (1998), "Notes sobre un patrimoni agrícola altempordanès. Els Coll de Roses (segles XVII-XX)", a *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, vol. 31, Figueres, p. 291-347.